



barış şehri

ÇORUM

The city of peace

www.corumkulturturizm.gov.tr

ISBN 978-605-149-451-7





ÇORUM
T.C.
Çorum Valiliği
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayını

Fotoğraflar
Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arşivi
Osman KESER
İsmail DÖLARSLAN
Hasan KAHRAMAN
Ersin DEMİREL

Grafik Tasarım
Pegasus Görsel İletişim Hizmetleri
0 364 213 63 00

2013 / ÇORUM

ISBN: 978-605-149-451-7

Bu kitapta yer alan yazı-fotoğrafların yayın ve kullanım hakkı fotoğraf sanatçılarına ve Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne aittir. Hiç bir şekilde kısmen veya tamamen kopyalanamaz, çoğaltılamaz, ticari amaç için kullanılamaz.

Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanmış,
Çorum İl Özel İdaresince bastırılmıştır.

SUNUŞ

Anadolu coğrafi konum itibarı ile dünya üzerinde en çok yerleşim alanı olarak seçilmiş bölgelerin başında gelir. Sunduğu imkanlar insanlığı tarih boyunca cezbetmiştir. Geçmişten günümüze Anadolu'da yaşamış her toplum kendinden bir iz bırakmıştır bu topraklara. Yaşadığımız yer, konuştuğumuz dil, adetlerimiz, sosyal yaşantımız geçmişten bize kalan mirasların toplamı gibidir.

Anadolu'nun her ili hem birbirine benzer hem de farklı özellikleriyle birbirinden ayrılır. Her ilin meşhur bir özelliği, farklı bir tarihi mekan ya da farklı bir coğrafi özelliği vardır. Tüm bunlara ilaveten Anadolu insanı her yer de aynı sıcak kalbe ve güler yüze sahiptir.

Çorum ili bilinen 8000 yıllık geçmişi ile sanki Anadolu'nun özeti gibidir. Alacahöyük, Hattuşa ve Şapinuva gibi tarihi bölgelerdeki kazılar sonucu bulunan eserler, Kalkolitik, Tunç ve Demir Çağı'nın en güzel örneklerini sergilemektedir. Roma ve Helenistik dönem kaya mezarları, arkeolojik buluntular, şehir merkezi, İskilip ve Osmancık gibi ilçelerde bulunan Selçuklu ve Osmanlı eserleri ile açık hava müzesi şehri gibidir. Çorum ilimizde bulunan müzeler nadide eserlerle doludur.

Tarihi güzelliklerinin yanısıra doğal güzellikleri ile de görülmeye değer bir coğrafyadır Çorum. İncesu kanyonu, Kargı, İskilip ve Osmancık yaylaları ve milli parklar bunların başında gelir. Kızılırmak Çorum'a ayrı bir değer katmaktadır. Dünyanın en kaliteli pirinçleri Kızılırmak deltasında yetiştirilmektedir. Dünyanın en iri ve lezzetli yayın balıkları yine Kızılırmak Havzası'nda yaşamaktadır. Geçiş kuşağında bulunan Çorum kuş göç yolları üzerindedir. Farklı mevsimlerde farklı kuş türleri gözlemlemek ve fotoğraflarını çekmek için uygun alanlar mevcuttur.

Son yıllarda oluşturulan yürüyüş-bisiklet yolları ile birlikte gastronomi yolu altyapı çalışmaları tamamlanmış, bu konuda hazırlanan görsel ve basılı materyallerle destelenerek yürüyüş sporunu sevenler tarafından alternatif rotalar oluşturulmuştur. Hitit yürüyüş-bisiklet yolu ve Kızılırmak Havzası gastronomi yolu güzergah alternatifleri doğal güzelliklerinin yanısıra tarihi mekanlardan da geçmektedir.

İstanbul'un manevi fatihi Akşemseddin Hazretleri'nin İskilip İlçesi Evlik Köyü'ndeki cami ve ailesine ait türbeler, yine İskilip ilçesindeki Atıf Hoca Mezarı, Çorum Merkez Ulu Camii, Hıdırlık mevkiinde bulunan Kerebi Gazi ve Ubeyd Gazi'ye ait Sahabe türbeleri gibi pek çok inanç merkezini barındıran Çorum, manevi huzurun yaşandığı bir ildir.

Leblebi Çorumla özdeşleşmiştir. Biberlisinden çikolatalısına, tuzlusundan şekerlisine 32 çeşidi mevcuttur. Taze kavrulmuş leblebi kokusu tüm şehre yayılır.

Çorum sanayisi gelişmiş ve şehrin lokomotifi konumundadır. Tüm dünyaya ihracat yapan, konusunda uzman firmaların kalitesi tescillenmiştir.

Tarihi, doğası, sanayisi ile Anadolu'nun özeti diyebileceğimiz Çorum, görülmesi gereken bir ildir. Özellikle Hitit kültürünü yansıtan ve dünyanın ilk yazılı barış antlaşması olan "Kadeş Antlaşması" gibi tarihe ilkleriyle ışık tutan başkent Hattuşa, ticaret merkezi Şapinuva, Alacahöyük geçmişimizin anlaşılması ve geleceğe ışık tutulması açısından görülmesi gereken önemli merkezlerdir.

Son dönemlerde özel sektör tarafından yapılan yatırımlar sayesinde konaklama ve ulaşım sorunları çözülmüş, doğuyu batıya bağlayan hatta, eski İpek Yolu üzerindeki Çorum ulaşılması kolay, konaklaması ekonomik ve sorunsuz bir ildir.

Sabri BAŞKÖY
Çorum Valisi

PRESENTATION

Due to its geographical location, Anatolia is the leading region amongst those chosen for settlement around the world. The resources available in the region have attracted people throughout history. Since the earliest days to our present day, every community that has ever lived in Anatolia has left their trace on these lands. Where we live, the language we speak, our traditions and social lives are like a summary of the heritage we have been presented with.

All cities of Anatolia are both similar to each other and differ from each other with varying characteristics all at once. Each city has an infamous attribute, a different historical location or a unique geographical quality. In addition to all of this, the people of Anatolia share the same warmth and smiling face no matter where they might be.

The city of Çorum is almost like a summary of Anatolia with its 8000-year history. Artifacts recovered through excavations in historical sites such as Alacahoyuk, Hattusa and Sapinuva display the finest examples of the Chalcolithic, Bronze and Iron Age. With rock tombs of Roman and Hellenistic eras, archaeological findings, and Seljuk and Ottoman-era artifacts recovered in the city center and districts such as Iskilip and Osmancik, the city resembles an outdoors museum. The museums of Çorum proudly house many rare artifacts.

Çorum is a destination worthy of experiencing not only due to its historical values but also its natural wonders. The Incesu canyon and the Kargi, Iskilip and Osmancik plateaus and national parks are leading examples of such wonders. Kızılırmak gives Çorum a unique edge. The highest quality rice is cultivated in the Kızılırmak delta. Additionally the largest and tastiest catfish of the world inhabit the Kızılırmak Basin. Located on the transition zone, Çorum is situated on the bird migration routes. Suitable areas are available for observing and photographing different bird species in different seasons.

With the hiking-biking trails established in recent years, the gastronomic route infrastructure work has been finalized and alternative routes have been formed by hiking enthusiasts with the support from visual and printed materials on the subject. The Hittite hiking-biking road and the Kızılırmak Basin gastronomic route alternatives are close not only to natural wonders but also to historical locations.

Housing many destinations of faith such as the mosque of Istanbul's spiritual conqueror Akşemseddin Hz. and mausoleums of his family in Iskilip District Evlik Village, the Atif Hoca Tomb once more in the Iskilip district, Çorum Merkez Ulu Camii (Çorum Central Mosque) and the Sahaba mausoleums of Kerebi Gazi and Ubeyd Gazi, Çorum is a city of spiritual contentment.

Roasted chickpeas are synonymous with Çorum. These chickpeas have 32 types ranging from pepper and chocolate flavored to salty and sweet flavored ones. The freshly roasted chickpea smell floats throughout the city.

Çorum has a well developed industry that acts as the driving force of the city. The quality of expert companies conducting worldwide export is widely established.

Describable as the summary of Anatolia with its history, nature and industry, Çorum is a must-see destination. Particularly Hattusa, the capital that illuminated history with firsts such as the "Kadesh Treaty", representing Hittite culture and the first written peace treaty of the world, and the commercial center Sapinuva, are important locations to be visited in order to fully understand the Alacahoyuk history and to reflect on the future.

Located on the former Silk Road, the route connecting east and west, free of accommodation and transportation issues through recent private sector investments, Çorum is an easy to reach, affordable to stay and problem-free city.

Sabri BAŞKÖY
Governor of Çorum

ÇORUM

Anadolu'nun kültür ve sanat geleneğini devam ettiren, birçok uygarlık kalıntısını saklayan açık hava müzesi durumundaki Çorum, İç Anadolu'nun kuzeyi ile Orta Karadeniz bölgesinin iç kısımlarında yer almaktadır. İç kesimde dağların oluşturduğu doğal geçitler Orta Anadolu ile olan bağlantıyı kolaylaştırmıştır. Bu nedenle Çorum bölgesi, Eski Tunç çağından (M.Ö. 3000) günümüze kadar Orta Anadolu ile kültürel bir bütünleşme içine girmiştir.

Çorum bölgesinde en eski yerleşim Kalkolitik Çağ'a aittir (M.Ö.6000-3000). Eski Tunç Çağında Anadolu'nun bu gün için bilinen adı "Hatti Ülkesi" idi. M.Ö. 2000'den itibaren Anadolu'ya gelen Hititler de yeni yurtlarından bahsederken "Hatti Ülkesi" ismini kullanmışlardır.

Hatti dili konuşanlar, Hititlerden önce, Anadolu'nun sakinleriydi ve yüksek kültürün sahipleriydi. Çorum, Hititlerden sonra Frig, Roma ve Bizans hakimiyetine girmiştir.

Beş bin yıl boyunca bir çok uygarlığın merkezi olan ve değişik kültürleri bünyesinde barındıran, bu durumuyla adeta geçmişten geleceğe uzanan bir köprü konumunda ki Çorum, Anadolu'nun 1071'de Malazgirt Savaşıyla Selçuklu hakimiyetine girmesinin ardından Danişment Ahmet Gazi tarafından 1075 yılında Türk hakimiyetine alınmıştır. Bu tarihten sonra Türk hakimiyetinde kalan Çorum, camileri, kaleleri, saat kuleleri, köprü ve sivil mimari örnekleri ile Selçuklu, beylikler ve Osmanlı döneminin izlerini günümüze kadar taşımıştır.

Günümüzde Çorum sanayisi, yem, gıda, oto radyatörü, toprak sanayisi, kağıt sanayi, oluklu mukavva, steril şırınga, çelik döküm, seramik, makina, bilgisayar parçaları, çivi ve mobilya gibi birçok alanda sürekli gelişmektedir. Çorum kiremit-tuğla, un-irmik ve yem fabrikalarının komple ekipmanlarını imal ederek anahtar teslimi kurduğu fabrikaları ile de söz sahibidir.

İç Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan konumu nedeniyle geleceğin ticaret ve sanayi merkezi olma yolundaki Çorum, kalkınmada öncelikli il olma avantajlarını iyi değerlendirerek kısa zamanda sanayileşmede dev adımlar atmış bir şehir olacaktır. Yılda 2500 ton leblebi üretimi, 500.000 ton un üretimi ve günlük 1,5 milyon yumurta üretimi yapan Çorum, Türkiye yumurta üretiminin %5'ini, pirinç üretiminin %18'ini, kiremit üretiminin % 40'ını tuğla üretiminin %10'nunu tek başına karşılamaktadır.



ÇORUM

The city of Çorum, where many cultural and art traditions are still practiced and which is an open air museum for ruins of many civilizations, is found at the intersection of Central Anatolia and Central Black Sea regions. Natural passages formed by mountains ease the connection of the city with Central Anatolia. This is the reason why the Çorum area has integrated culturally with the Central Anatolian civilizations since Early Bronze Ages (3000 B.C.).

The oldest settlement area in Çorum was established during the Chalcolitic Age (6000-3000 B.C.). During the Early Bronze Age, the name of the Anatolian land was called the "Hattian State". Since 2000 B.C., newcomers to the land also named this place as the "Hittite State".

The original speakers of the Hattian language were the occupants of Anatolia before the establishment of the Hittite Empire, and they were from a high culture. Çorum was ruled under the Frigs, Romans and the Byzantines after the Hittites.

After being a cultural center for various cultures for five thousand years, and therefore acting like a bridge between the past and the future, Çorum was first conquered by the Seljuks in 1071 through the Malazgirt war, and then fell into the domination of Turks in 1075, after being conquered by Danishmend Ahmet Ghazi. The city holds the traces of the feudal and Ottoman periods in architectural structures such as mosques, fortresses, clock towers, bridges and other civil buildings.

Çorum today has a growing industry, active in areas of agriculture, feed, automobile radiators, paper, holed-cartons, sterile syringes, steel casting, ceramics, machinery, computer parts, nails and furniture. Çorum also produces complete machinery for factories that produce roof-tiles/bricks, flour/semolina and feed, and turn key factories in the aforementioned industries are also built in Çorum.

Apart from benefitting from its location which connects Central Anatolia to Black Sea, Çorum also makes the best of its status as "prioritized city in development", transforming itself to a significant industry city. Producing 2500 tons of roasted chick-peas, 500 000 tons of flour yearly and 1,5 millions of eggs daily, Çorum meets 5 % of the egg production, 18 % of rice production, 40 % of roof tile production and 10 % of bricks production of Turkey.



Çorum Müzesi

1968 yılında kurulan Çorum Müzesi yeni binasında 2003’de ziyarete açılmıştır. “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı” olarak tescillenmiş olan müze binasında, birbirinden bağımsız Arkeolojik ve Etnografik teşhir salonları mevcuttur.

Arkeoloji salonunda, Alacahöyük ve Kuşsaray kazılarında bulunmuş olan Kalkolitik Çağ eserleri ile başlayan kronolojik teşhiri, Eski Tunç Çağı Resuloğlu Mezarlık kazısı buluntuları ile Alacahöyük kazı buluntularının sergilendiği vitrinler takip etmektedir. Aslına uygun olarak sergilenen Eski Tunç Çağı Alacahöyük mezarı yanında bu mezara ait ölü gömme töreni sanal olarak canlandırılmıştır. Ziyaretçiler ekran üzerine dokunarak mezar hakkında interaktif olarak bilgi alabilmektedir.

Hitit dönemi eserleri arasında müze koleksiyonunda özel bir yere sahip kabartmalı vazolar ve bu vazolar yanında yar alan ekran ile ziyaretçiler interaktif olarak eserler hakkında bilgi edinebilmekte, Hitit mimarisi sergi alanında Hitit arabası ile başkent Hattuşa örenyeri sanal olarak gezilebilmektedir. Frig Dönemi buluntularını aynı döneme ait Boğazköy-Hattuşa ve Alacahöyük eserleri izlemektedir. Frig dönemini Helenistik, Galat, Roma ve Bizans dönemi seramik, cam ve madeni eserlerin teşhiri takip eder. Helenistik, Roma eyalet ve resmi sikkeler ile Bizans ve İslami dönem sikkelerinden oluşan zengin bir sikke koleksiyonu da bulunmaktadır.

Çorum müzesi Etnografya salonu, Selçuklu ve Osmanlı dönemi eserlerinin sergilenmesinin yanı sıra Çorum’a özgü bakırcılık, leblebicilik ve kahvehane kültürünü yansıtan çağdaş müzecilik anlayışına uygun olarak canlandırılmıştır.



Çorum Museum

Çorum Museum, which was opened in 1968, moved to its new building in 2000 which was then opened to visit in 2003. In the museum building, which is registered as "Immovable Cultural Asset to Be Protected", there are Archaeological and Ethnographic exhibition halls which are structured separately from each other.

A chronological exhibition beginning from Chalcolithic Age found in Alacahöyük and Kuşsaray exhibitions is realized in Archaeology Hall. This is followed by the display windows in which Old Bronze Age Resuloğlu Graveyard Excavation findings and Alacahöyük excavation findings are being displayed. The burial ceremony pertaining to the Old Bronze Age Alacahöyük tomb which is being displayed in accordance with its original form is animated virtually. The visitors are able to obtain information interactively by touching the screen.

Through the screen next to the anaglyphic vases unearthed during the archaeological excavations carried out in Çorum (Boğazköy-Hattusha, Alacahöyük, Ortaköy-Shapinuva, Yörüklü-Hüseyindede), and which have a special place among the unearthed Hittite artifacts within the museum collection, visitors are able to obtain interactive information about the artifacts. Besides, in the Hittite architecture exhibition area, it is possible to take a walk virtually with a Hittite chariot around the ruins of Hittite capital Hattusha. The Phrygian findings unearthed during Pazarlı excavation are followed by Boğazköy-Hattusha and Alacahöyük artifacts belonging to the same period. The displays of Galatian, Roman and Byzantine ceramic, glass, and metal artifacts succeed the Phrygian period. Besides, there is a rich coin collection in the museum composed of Hellenistic, Roman provincial and official coins as well as coins belonging to Byzantine and Islamic periods in the museum.

Ethnography hall within Çorum Museum is where the examples of the Seljuk and Ottoman periods as well as those of contemporary Turkish art are displayed. In this hall, three shops that reflect the coppersmith, leblebi, and coffehouse cultures unique to Çorum are animated in accordance with contemporary museology understanding.





Tabletler
Tablets



Eski Tunç Çağı Alacahöyük mezarı (aslına uygun sergilemesi)
Faithful presentation of the Early Bronze Age Alacahoyuk tomb



Çorum da kahvehane kültürü (aslına uygun sergilemesi)
Faithful presentation of the estaminet culture in Çorum



Etnoğrafya salonundan bir kesit
A view from the ethnography hall





ALACAHÖYÜK

1835 yılında W.G. Hamilton tarafından keşfedilen Alacahöyük, farklı dönemlerde yapılan ve hala devam eden kazı çalışmaları ile gün ışığına çıkarılmaktadır. Döneminin önemli bir kült ve sanat merkezi olan Alacahöyük'te 4 uygarlık çağı açığa çıkartılmıştır. Şehre giriş kapılarından olan sfenkli kapı ve her iki tarafındaki duvarlara işlenmiş olan rölyefler Hitit dönemi eserleridir. Sağ tarafta ki sfenksin iç yüzeyinde ayaklarında tavşan bulunan çift başlı kartal rölyefi bulunmaktadır.

Alacahöyük, discovered by W.G. Hamilton in 1835, is brought to the light thanks to the excavations carried out in different periods and still going on. Four civilizations showed up in Alacahöyük, which was an important culture and art center of its period. Sfenksli kapı (Sphinx Gate), one of the entry gates of the city, and reliefs embossed on the walls on both sides are the works from the Hittite period. There is a two-headed eagle relief with rabbits on its foot in the inner surface of the sphinx on the right side.

Sol taraftaki kaide üzerinde ayakta duran boğa "Göklerin Fırtına Tanrısını" temsil etmektedir. İzleyen blokta, sunak önünde dua jestinde ilerleyen kral ve kraliçe, arkadaki bloklarda kült objeleri taşıyıcılarının önünde, kurban hayvanları keçi ve koçların getirilişi, merdiven ve hançerle gösteri yapan figürler izlemektedir. Arkasındaki blokta, ilki küçük bir hayvanı, olasılıkla bir riton (törensel içki kabı) taşımakta, diğerinin elinde ise bir çalgı aleti vardır. Sonuncu blokta, iki tekerlek üzerinde sağa yönlendirilmiş, iri bir boğa görülmektedir.

On the left, the bull standing on the baseplate represents "Storm God of the Sky". In the following block, there is the king and the queen proceeding with praying gestures and, in the back blocks, there are figures showing how the goats and rams are brought to be sacrificed and parades with ladders and daggers. The first one bears a small animal, possibly a Rython (a ritual drinking vessel), and the other one holds a musical instrument in the block behind. In the last block, a bull directed to the right on two wheels is seen.





Hatti Uygarlığı'nın aydınlanmasında büyük katkıları olan Alacahöyük Eski Tunç Çağı hanedan mezarları bu çağın en önemli buluntularıdır. Intramural (şehir içi gömme) mezarlar özel olarak ayrılmış bir alanda toplanmıştır. Dört yanı taşla örülmüş dikdörtgen mezarlar, ahşap hatıllarla kapatılmış, damları üzerine kurban edilmiş sığır başları, bacakları yerleştirilmiştir. Güneş kursları, hayvan ritonları, altın, gümüş, elektrom, bakır, tunç, demir ve değerli taşlardan oluşan zengin ölü hediyeleri, mezarların hanedan mensuplarına ait olduklarını göstermektedir. Alacahöyük mezarlarında bulunan bu önemli eserler günümüzde Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergilenmektedir.

Dynastic graves of Alacahöyük, having considerable contributions in the enlightenment of the Hattian Civilization, are the most significant findings of the Early Bronze Age. Intramural graves are within an area specially designated. Rectangle graves all sides of which are surrounded with stones are closed with bonding timbers and heads and legs of the sacrificed bovines are placed on their roof. Rich dead gifts like sun disks, animal rythons, gold, silver, electron, copper, bronze, iron and precious stones shows that they belong to dynasty. These important pieces found in Alacahöyük graves are exhibited in Ankara Museum of Anatolian Civilizations.







Tünel
Tunnel



Çift başlı kartal
Double headed eagle



Alacahöyük Müzesi

Alacahöyük Müzesi, Alaca ilçesi Alacahöyük beldesinde yer almakta olup, Çorum'a 45 km uzaklıktadır. Alacahöyük'te ilk yerel müze, 1940 yılında açılmıştır. 1982 yılında örenyeri içerisindeki binaya taşınan müze 2011 yılında yeniden düzenlenmiştir.

1935 yılında başlayan Alacahöyük kazılarında açığa çıkartılan eserler, kazı başkanlarının adlarının verildiği salonlarda sergilenmektedir. Hamit Zübeyr KOŞAY salonundaki duvar panolarında Alacahöyük kazılarının Türk arkeolojisiindeki yeri ve önemi anlatılmaktadır. Kazı tarihçesinin anlatıldığı vitrinde ise kazı malzemeleri ve Alacahöyük kazısına ait bilimsel yayınların bir kısmı teşhir edilmektedir.

Alacahöyük kazısında elde edilen Kalkolitik, Eski Tunç Çağı ve Hitit dönemine ait eserler Remzi Oğuz ARIK salonunda, Hitit ve Frig dönemine ait eserler ise Mahmut AKOK salonunda sergilenmektedir.

Demir (Frig) Çağı | Iron (Phrygian) Age
M.Ö. 1150 - 500 B.C.



Alacahöyük Museum

The Alacahöyük Museum, about 45 km from Çorum, is located in the village of Alacahöyük, district of Alaca. The first local museum at Alacahöyük was opened in 1940. After being moved to a building complex within the site compound, the museum was completely renewed in 2011.

The objects uncovered since the beginning of the Alacahöyük excavations in 1935 are displayed in several exhibition halls that are bearing the names of the site's excavators. The panels in the Hamit Zübeyr KOŞAY hall inform about the place and importance of Alacahöyük in Turkish archaeology. The excavation history display case contains excavation objects and a selection of publications on Alacahöyük.

Chalcolithic, Early Bronze Age and Hittite artefacts are displayed in the Remzi Oğuz ARIK hall, the Mahmut AKOK hall holds objects from the Hittite and Phrygian periods.

HATTUŞA / HATTUSHA

Hitit İmparatorluğu'na M.Ö. 17. ile 13. yüzyıllar arasında başkentlik yapan Hattuşa 1986 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine dahil edilmiştir. Hattuşa ismi Hattus sözcüğünden yani Hatti insanların verdiği orijinal addan gelir. Hattuşa çok geniş bir alana yayılmıştır. Yapılan kazılarda 5 kültür katı ortaya çıkmıştır. Bu katlarda Hatti, Asur, Hitit, Frig, Galat, Roma ve Bizans dönemlerinden kalıntılar bulunmuştur. Kalıntılar Aşağı Kent, Yukarı Kent, Büyük Kale, Yazılıkaya'dan oluşmaktadır.

Hattusa having been the capital of the Hittite Empire between 17th and 13th centuries B.C. was included in UNESCO's World Heritage List in 1986. The name Hattusa comes from the word Hattus, the original name given by the Hattians. Hattusa was spread on a very large area. 5 layers of culture were found in the excavations. Remains from the Hattian, Assyrian, Phrygian, Galatia, Roman and Byzantine periods were found in these layers. Remains consist of Aşağı Kent, Yukarı Kent, Büyük Kale and Yazılıkaya.







Kral Kapı
King Gate



Hitit İmparatorluk döneminde (M.Ö. 14. yy.) şehir yaklaşık olarak altı kilometre uzunluğunda belirli aralıklarla yüksek kulelerle desteklenen surlarla çevrilidir. Şehrin farklı semtlerine giriş, surlara açılmış anıtsal kapılardan sağlanıyordu. Çoğu günümüze kadar oldukça sağlam durumda gelmiş olan dış yüzünde aslan yontuları bulunan Aslanlı Kapı ve iç yüzünde, silahlı tanrının bulunduğu Kral Kapı, bunların en önemlileridir.

In the period of Hittite Empire (14th century B.C.), the city was surrounded by walls reinforced with high towers at certain intervals in the length of approximately six kilometers. Entry to the different quarters of the city was from monumental gates. Aslanlı Kapı (the Lion Gate) with lion sculptures on its outer surface and Kral Kapı (the King Gate) having the armed god are the most important ones among the gates having reached to our day in a sound condition.



Aslanlı Kapı
Lion Gate





Tünel
Potern

Yer Kapı, Hattuşa'nın en ilginç kalıntılarından. Sur, burada 20 metre yüksekliğinde yapay bir sırt üzerinden geçer. Yapay sırtın şehir dışına bakan eğimli yüzünün 250 m uzunluğundaki kesimi kireçtaşı bloklarla kaplıdır. Kesik pramit biçimli bu oluşumun en üstünde ortada yer alan Sfenksli Kapı ve bunun hemen altında Hattuşa'nın bugün içinden geçilebilen tek poterni (tünel) vardır. 71 metre uzunluğunda ve 3 metre yüksekliğindeki poternden geçilerek sur dışına çıkılmaktadır.



Yerkapı (Sfenksli Kapı)
Sphinx Gate

Yer Kapı (the Ground Gate) is one of the most interesting remains. The wall crosses over an artificial ridge with a height of 20 meters here. 250-meter part of the curved face of the artificial ridge facing the upstate is covered with blocks. There is Sfenksli Kapı (the Sphinx Gate) in the middle on the top of this frustum-pyramid shaped form and under that takes place the only potern (hidden tunnel) that can be passed through today. One may get out of the wall by passing through the potern with a length of 71 meters and height of 3 meters.



Büyükale

Ülke bugün Büyükkale olarak adlandırılan sarp bir kayalık üzerinde oturan saraydan yönetiliyordu. Tek bir yapıdan ibaret olmayan sarayda direkli galerilerle çevrilmiş avlular etrafına dizilmiş büyüklü küçüklü yapılardan oluşan kompleks, kral ve ailesinin yanı sıra saray memurları ve “altın mızraklılar” olarak adlandırılan nöbetçi askerleri de barındırıyordu.

The country was ruled from the palace located on a cliff named as Büyük Kale (the Large Castle). The palace, which was not only a single structure but a complex consisting of structures of all sizes lined up around yards surrounded by galleries with columns, accommodated the king and his family and also palace staff and sentries who were also called as “Golden Spears”.







BuYük Mabet
Hittite Temple

Hattuşa, Hitit İmparatorluğu'nun hem idari başkenti, hem de ülkenin dini merkeziydi. Hitit metinlerinde Hattuşa Ülkesinden "bin tanrılı ülke" olarak söz edilir. Bu tanrı bolluğu ilginç bir gelenekten kaynaklanır: Hititler diğer ülkelerin, özellikle de yendikleri komşularının tanrılarını kızdırıp gazaplarına uğramaktansa, armağan ve dualarla saygılarını dile getirip onları kendi tanrıları arasına katmayı yeğliyorlardı. Ayrıca her şehrin koruyucu bir tanrısı vardı. İmparatorluğun çeşitli şehirlerinde tapınılan bu tanrılar için de başkentte tapınaklar yaptırılmıştı. Başkent Hattuşa'da bugüne kadar 31 tapınak gün ışığına çıkartılmıştır. Aşağı Şehir'de ülkenin en yüksek tanrıları olan

Hattusa was both the administrative capital of the Hittite Empire and the religious center of the country. Hattusa land is called as "the country with thousand gods" in the Hittite texts. The reason behind the abundance of gods is that, rather than annoying the gods of its neighboring countries that they defeated and facing the range of those gods, the Hittites preferred to show their respects to the gods of the other countries by gifts and prays and accept them among their own gods. Furthermore, there was a protector god of each city. Temples were also built in the capital for these gods who were worshipped in different cities of the Empire. 31 temples have been found in Hattusa till



Hiyeroglifli Oda
Epigraph Room

Fırtına tanrısı ile Arinna'nın Güneş tanrıçasına adanmış olan Büyük tapınak bulunur. Yazılı kaynaklara göre Hitit tapınakları, yalnız tanrıların evleri değil aynı zamanda kendi toprak ve işlikleri olan ve bunları kendi personeliyle işletilen kurumlardı.

Yukarı şehir'de tapınaklar yanında, kraliyet saraylarının bulunduğu Büyükkale'nin önünde, resmi işlere ayrılmış, bazı anıtsal yapılar vardır. Başkentte "Hiyeroglifli Oda" adı verilen mekanda Hitit Büyük Kralı II.Şuppiluliuma' nın yaptığı işleri anlatan yazıt, türünün korunarak günümüze ulaşmış en iyi örneğidir.

now. The Great temple dedicated to the Storm God and Sun God of Arinna, which are the two greatest gods of the country, are in Aşağı Şehir. According to the written sources, the Hittite temples were not only the houses of gods but also foundations having their own lands and workshops run by their own staff.

Besides from the temples, there are some monumental structures designated to official works in front of Büyük Kale, where kingdom palaces are located, in Yukarı Şehir. The epigraph in the "Epigraph Room" in the Hattusa, which tells about the achievements of Suppiliuma II., the Great King of the Hittite Empire, is the best protected sample of its type.



Tanrı Şarruma ve Kral IV Tuthaliya
God Sharruma and King Tuthaliya IV



Yazılıkaya Kaya Tapınağı

Hattuşa'nın en etkileyici kutsal mekanı şehrin biraz dışında yer alan, yüksek kayalıklar arasına saklanmış Yazılıkaya Kaya Tapınağı'dır. Özellikle ilkbahardaki yeni yıl kutlamaları için kullanılan bu açık hava tapınağında, ülkenin önemli tanrı ve tanrıçaları sıra halinde kayaya kabartma olarak işlenmiştir.

Yazılıkaya A Odasında kayaya işlenmiş kabartma figürlerin özel bir düzeni ve tertibi vardır. Burada sol kaya yüzeyinde ikisi dışında yalnız tanrılar, buna karşın sağ tarafta da yalnız tanrıçalar belirtilmiştir. Ana sahnede Fırtına Tanrısı ile eşi Güneş Tanrıçası ve çocuklarının karşılaşması tasvir edilmiştir. Ana sahnenin karşısındaki duvarda daha büyük boyutlarda büyük Kral IV. Tuthaliya işlenmiştir. Kral, Güneş Tanrısı'nın törensel kıyafetinde, elinde egemenlik sembolü olan ucu kıvrık asa tutar durumda, iki tepe üzerinde tasvir edilmiştir.

Yazılıkaya Rock Temple

The most impressive sacred place of Hattusa is Yazılıkaya Rock Temple which is slightly far from the city center and hidden between the rock cliffs. The important god and goddess of the country are respectively embossed on the rock in this open air temple which is used for the new year celebrations especially in spring.

The embossed figures which were carved on a rock in Yazılıkaya Room A have been arranged in such an order which is so exceptional. Lonely Gods, except for two of them, are designated on the surface of the left stone and lonely Goddesses on the right stone. The encounter of Storm God, his wife-the Sun Goddess and their children is depicted on the main stage. The Great King Tuthaliya IV. is carved in a bigger size on the wall across the main stage. In this carving the king wears the ceremonial dress of the Sun God and holds a crowstick which is the symbol of sovereignty and he stands on two hills.

B odasındaki kabartmalar yan duvarlara bağımsız figürler halinde işlenmiştir. Ellerinde orak biçimli kılıç taşıyan on iki tanrı ve “Kılıç Tanrısı” Nergal, diğer dünya ile ilişki kuran yeraltı tanrılarıdır. Büyük Kral IV. Tuthaliya’nın koruyucu tanrısı olan Şarruma, krala sarılmış ve ona yol gösteren bir durumda tasvir edilmiştir.

The engravings in Room B are carved on the side walls as independent figures. Twelve Gods carrying swords of sickle shape and Nergal-“the God of Sword” are the gods who live under the ground and have contact with the other world. Sharruma who is the protector god of the Great King Tuthaliya IV. is embracing and leading the king.









Boğazköy Müzesi

Müze, Boğazkale ilçe merkezinde yer almaktadır. 12 Eylül 1966 yılında açılan müze, 2011 yılında yeniden düzenlenmiştir. Müzede, Hitit başkenti Hattuşa kazılarında açığa çıkartılan eserler sergilenmektedir.

Boğazkale Müzesinin teşhir salonlarında tematik ve kronolojik sergileme yapılmıştır. Kalkolitik, Eski Tunç Çağı ve Asur Ticaret Kolonileri Çağı eserleri ile başlayan teşhir düzeni Frig, Galat, Roma Dönemi ile devam etmekte ve Doğu Roma dönemi ile son bulmaktadır.

Boğazköy Sfenksi

1906 yılında kazı çalışmalarına başlanılan Boğazköy-Hattuşa kazılarının ilk yıllarında Hitit arşivine ait çok sayıda çivi yazılı tablet ve iki sfenks açığa çıkartılmıştır. Yapılan yeni düzenlemelerle sfenksler Boğazköy Müzesinde sergilenmektedir.

Boğazköy Museum

The Boğazköy museum is located 82 km southwest from Çorum, in the district of Boğazkale. The museum, displaying excavation finds from the Hittite capital of Hattusha, opened on September 12 1966 and was completely refurbished in 2011.

The exhibition is arranged thematically and chronologically: starting with Chalcolithic, Early Bronze Age and Assyrian Trade Colony Period objects, the exhibit continues chronologically with Phrygian, Galatian and Roman findings, with Eastern Roman period material marking the upper end of the timeline.

The Boğazköy Sphinx

In the first years since 1906 when excavations officially started in Boğazköy-Hattusha, a huge number of cuneiform tablets and two sphinx statues were unearthed. Sphinxes exhibited in the Boğazköy Museum with the new regulations.





ORTAKÖY - ŞAPINUVA

Hitit Devletinin önemli idari merkezlerinden biri olan Şapinuva Ortaköy, Çorum' un 53 km. güney doğusundadır. Hitit Çağında, hem siyasi hem de coğrafi konumu nedeniyle stratejik bir noktada yer alan şehir, önemli bir askeri ve dini merkezdir. Şapinuva ile ilgili olarak Tokat Maşat Höyük kazılarında ele geçen büyük krala ait bir mektupta **"Bu tablet size ulaşınca, 1701 askeri İshupitta'dan acele olarak sevkediniz ve onları iki gün içerisinde Şapinuva şehrine, Majeste'nin huzuruna getiriniz"** ifadesine göre Hitit kentinin önemli idari bir merkezi olduğu anlaşılmıştır. Buradaki yazışmaların büyük bir kısmını oluşturan büyük kral ve kraliçeye gönderilen mektuplar, Şapinuva'da bir kraliyet çiftinin varlığını gösterir.

Kentte Büyük kral III. Tuthaliya'nın yanında yer alan kraliçe Taduhepa'dır. Taduhepa III. Tuthaliya'nın ölümünden sonra kral I. Şupiluliuma ile birlikte ülkeyi yöneten kraliçedir. Şapinuva şehri aynı zamanda ordu komutanlığının ve askerin sürekli olarak hazır bulunduğu bir yerdir. Hitit büyük kralı II. Murşili de "Şapinuva'daki birlikleri teftiş ettim ve orduma öncülük ettim" demektedir. Şapinuva, kendi idari bölgesinde yer alan şehirlerle birlikte oldukça geniş bir alana yayılmakta ve iki Fırtına Tanrısı adına ayrı ayrı yapılmış olan iki tapınağı, kraliçe sarayı, ordu komutanlığı ve belediye teşkilatı gibi önemli kurumlarıyla oldukça teşkilatlı bir şehir görünümündedir.

*Şapinuva-Ortaköy is located in southeast, 53 km far from Çorum. It was one of the important administrative centers of the Hittite Empire. The city, which was located on a strategic point owing to its both political and geographical location, is an important military and religious center. A letter about Şapinuva written by the great king was found in the Tokat Maşat Höyük excavations. In this letter king says, **"When you receive this tablet, promptly dispatch the 1701 soldiers from İshupitta, and bring them to Şapinuva city before the Majesty in two days."** It was understood from this statement that this Hittite city was an important administrative center.*

The letters sent to the great king and queen constituting a big part of the correspondences here show the presence of a king and queen from the dynasty. Queen Taduhepa stands by the Great King Tuthaliya III. She ruled the country with the King Shupiluliuma I. after Tuthaliya III died. Şapinuva was a city where there were always an army command and soldiers. Mursili II. who was a great Hittite King once said, " I inspected the troops in Şapinuva and leaded my army." Şapinuva is located on a reasonably wide area covering the cities in its administrative region. It is a well organized city with its queen palace, army command, city hall and two temples built for the two Storm Gods.



İncesu Kanyonu ve Kybele Kabartması

Yerel adı Uzungeçit olan İncesu Kanyonu 12 km uzunluğundadır. Antik adı Scylax olan Çekerek Irmağı'nın geçtiği kanyonun her iki yanında yükselen kayalar üzerinde Hellenistik Döneme (M.Ö. 2.yüzyıla) tarihlenen duvar kalıntıları, halk tarafından mağara olarak adlandırılan merdiven basamaklı su sarnıçları, ahşap hatıl oyukları vardır. Bu durum antik çağlarda ağaçlarla inşa edilmiş bir çok yapının varlığına işaret etmektedir.

İncesu Canyon and Cybele Embossing

İncesu Canyon, local name of which is Uzungeçit, has a length of 12 km. The remains of a wall dating back to the Hellenistic Period (2nd century B.C.), water cisterns with steps named as inns by the people, and wooden girder craters take place on the rocks that stand on both sides of the canyon from where the Çekerek River, ancient name of which was Scylax, passes. These show that there were so many wooden constructions in the ancient times.







Piknik alanları
Picnic area



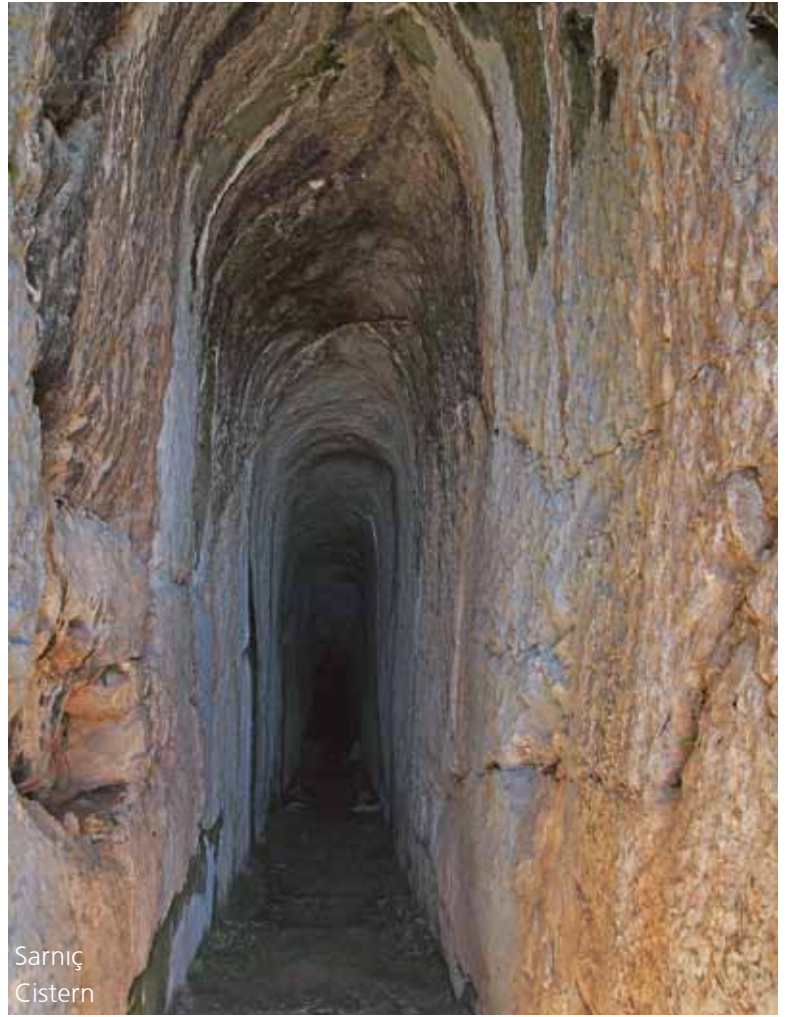
Kanyon
Canyon

Kanyonun 1 km. içersinde, kaya bloğu üzerine yapılmış 1.5 metre yükseklikte Kybele kabartması bulunmaktadır. Karşısında yüksek kayalar üzerinde yer alan kaleye bakar durumda ve bir taht üzerinde oturduğu düşünülen tanrıça, sol elinde bir aslan yavrusu tutmaktadır. İncesu kanyonundaki Kybele kabartması, Anadolu'da Hellenistik Çağa tarihlenen Kybele kabartmalarının en büyüğüdür.

İncesu kanyonunu tarihi ve doğal güzelliklerinin yanısıra doğal yaşam alanı olarak birçok hayvan ve bitki topluluğuna ev sahipliği yapmaktadır. Bölgeye has bitki ve hayvan türleri mevcuttur. Kanyon ekosistemi ırmağın su yapısıyla ilişkili gelişmiştir. Soyu tükenme tehdidi altında olan Anadolu'nun nadir türleri kanyonda hala yaşam alanı bulmaktadır. Tarihi ve doğal güzellikleri bir arada sunan kanyon içersine yapılan 1,5 km'lik çelik kontrüksiyon yaya parkuru ile Kybele Kabartması her mevsim de ziyarete uygundur.



Kibele Kaya Kabartması
Kybele Rock relief



Sarnıç
Cistern

There is Cybele embossing with a height of 1,5 m on the rock block within a 1 km distance from the canyon. Across the embossing, the Goddess deemed to be facing to the castle on the high rocks and sitting on a throne holds a young lion in her left hand. Cybele embossing in Incesu canyon, is the biggest Cybele embossing dating back to the Hellenistic Period in Anatolia.

Incesu Canyon, in addition to hosting lots of historical and natural beauties, provides a natural habitat for many plants and animals. There are species of plants and animals which are special to the region. The ecosystem of the canyon developed in relation to the structure of the river water. Some rarely found species of Anatolia under the threat of extinction still have a habitat to live in the canyon.







Kapılıkaya Kaya Mezarı

Çorum Osmancık karayolu
27 km. mesafede Kırkdilim
mevkiinde kuzeye doğru uzanan
bir kaya kütesinin üzerinde yer
almaktadır.

Hellenistik dönem kaya
mezarı olup, M.Ö. 2.yüzyıla
tarihlenmektedir. Mezar
odasının kapısı üzerinde
“İKEZİOS” yazısı okunmaktadır.
Mezar girişin sağ ve solunda niş
şeklinde oyulmuş ölü şekilleri
vardır.

Kapılıkaya Rock Tomb

*It is located in Kırkdilim, 27km
north of Çorum, on a rocky,
steep and rough land formed by
rift valleys cracked by river, on
the north-west corner of a rock
which extends toward north.*

*It is a rock tomb of the
Hellenistic period dating back
to 2nd century B.C. It writes
“İKEZİOS” on the door of the
tomb’s room. The room of the
tomb is in square shape, and
there are deads’ secchis carved
as niche on the right and left
sides of the entrance.*



Gerdek Kaya Mezarı

Alaca ilçesinin 18 kilometre kuzeyinde, Camili Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Yerleşimin doğusundaki kayaya oyulan üç sütunlu mezar, M.Ö. 2. yüzyıl Hellenistik döneme tarihlenir. Gerdek Kaya Mezarı yakınlarında ayrıca, Alaca Vadisi'nin girişindeki su kanalları görülebilir.

Gerdek Rock Tomb

It is on the 18 Kilometers North of Alaca district and in the border of Camili village. This tomb that has three columns dates 2. Century (B.C.) Hellenistic period. Also water channels on entry of Alaca valley can be seen around Gerdek Rock Tomb.



İskilip Kaya Mezarları

İskilip kalesinin güney ve güneydoğu eteğinde yer almaktadır. Roma dönemine tarihlenmektedir. Güneydoğu da bulunan kaya mezarının iki sütunlu dikdörtgen bir girişi vardır. Başlıklarda, bilezikler üzerinde oturmuş birer aslan bulunmaktadır. Sütun başlıkları üzerindeki üçgen alınlık içerisinde ise yatar durumda karşılıklı kanatlı iki aslan figürü yer alır. Kabartmalardan birinin elinde kılıç, diğerinin elinde kadeh mevcuttur. Mezar odası içerisinde iki adet ölü sekisi bulunmaktadır.

İskilip Rock Tombs

It is on the south and southeast of İskilip castle. It dates back to the Roman period. The rock tomb in the southeast has a rectangular entrance with two columns. Two lions are sitting on the rings of the column headings. There are two lying lion figures with wings facing one another in the triangle pediment on the column headings. One of the embossings is holding a sword while the other one is holding a goblet. There are two deads' secchis in the tomb room.



Kalehisar ve Behramşah Külliyesi

Alaca ilçesinin 20 kilometre, Alacahöyük ören yerinin 6 kilometre kuzeyinde yükselen Kalehisar, antik dönemden beri yerleşim olarak kullanılan tarihi bir mekan. 40 kilometre mesafedeki Hattuşa tepelerinden bile görülebilen kalenin doruklarında Frig ve Bizans, eteklerinde ise Selçuklu yerleşimlerine rastlanır. Zirve noktasında Frig dönemine ait kalıntıların yer aldığı ihtişamlı yapının aşağısındaki düzlükte, Selçuklu yapımı Behramşah Külliyesi'nin kalıntıları vardır. Medrese, hamam, türbe ve handan oluşan tarihi kalıntılar moloz taştan inşa edilmişlerdir.

Kalehisar and Behramşah Complex

Kalehisar located at a distance of 20 kilometers to Alaca district and 6 kilometers to Alacahöyük ruins is a historical place used for settlement as from the ancient period. There are Phrygian and Byzantine settlements at the peak of the castle, which can be seen even from the top of Hattusa within a distance of 40 kilometers, and Seljuk settlements at its foot. There are remains of Behramşah Complex made by Seljuks on the plane below the gorgeous structure at the peak of which artifacts of Phrygians take place. Historical ruins consisting of madrasa, Turkish bath, tomb and inn were built with rubble stone.

İskilip Kalesi

İlçe merkezinde yer alan ve Osmanlı Dönemine tarihlenen kale 100 m. yükseklikte doğal bir kaya üzerine inşa edilmiştir. Kaleye giriş güney cephesinde bulunan kapı ile sağlanmaktadır. Kalenin inşa edildiği sarp kayalığın eteklerinde Roma dönemine ait kaya mezarları bulunmaktadır.

İskilip Castle

The castle located in the city center and dating back to the Ottoman Period was built on a 100m high natural rock. The entry into the castle is through the southern door of the castle. There are rock tombs of the Roman period on the skirts of the cliff where the castle stands.







Osmancık Kalesi

Kızılırmak'ın kenarına inşa edilmiş kale Selçuklu Dönemine tarihlenmekle birlikte ilk kuruluşunun Roma döneminde başladığı kalenin güneyinde yer alan Roma dönemi kaya mezarlarından anlaşılmaktadır. Kaleden Kızılırmak'a inen ve kayaya oyulmuş olan su yolu da teknik olarak Roma dönemi özelliği gösterir. İslami dönemde ise kale, halk arasında İpek Yolu olarak adlandırılan İstanbul'dan Amasya'ya uzanan ticaret yolu üzerindedir.

Osmancık Koyunbaba Köprüsü

Kızılırmak üzerinde bulunan Koyunbaba Köprüsü, II. Bayezid zamanında yapılmıştır. Yapımına 1484 yılında başlanmış, 1489 yılında tamamlanmıştır. Uzunluğu 250 m., genişliği 7,5 m. olan köprü, dikdörtgen kesitli sarı kesme taşlardan yapılmıştır. Sivri kemerli ve 19 gözlüdür. Adını ünlü Türk velilerinden Koyunbaba' dan almıştır.

Osmancık Baltacı Mehmet Paşa Çeşmesi

Baltacı Mehmet Paşa'nın birinci sadrazamlığı sırasında 1705 yılında yaptırdığı dört çeşmeden biri ve ayakta olanıdır. Dikdörtgen planlı çeşmenin batıya bakan ön yüzünde beyaz mermerden, üç sütun üzerine 18 mısralık bir kitabesi vardır.

Osmancık (Kandiber) Castle

It is built on the north side of Kızılırmak, on the natural rock cliffs which lie in east-west direction. It is understood from some sources and the rock tombs of the Roman period in the south of the castle that the construction of the castle, which is dated to the Seljuk period, actually started in the Roman period. The waterway carved into the rock and running down from the castle to Kızılırmak technically shows the characteristics of the Roman period. The castle was on the İstanbul-Amasya trade route (Silk Road) during the Islamic period.

Osmancık Koyunbaba Bridge

Koyunbaba Bridge which stands on Kızılırmak was constructed during the time of Bayezid II. the construction started in 1484 and completed in 1489. The bridge whose length is 250 m and width is 7,5 m is made of yellow hewn stone with rectangular sections. It has a pointed arch and 19 holes. The bridge was named after one of the famous Turkish saints, Koyunbaba.

Osmancık Baltacı Mehmet Pasha Fountain

It is the only standing fountain of the four fountains which were constructed in 1705 during the first grand viziership of Baltacı Mehmet Pasha. There is an epigraph of 18 lines on the three white marble columns on the front side of it which faces the west.



Çorum Kalesi

Şehir merkezinde yer alan ve Selçuklu mimari özelliği taşıyan Çorum Kalesi'ne ait ilk yazılı belgeler M.S. 1571 tarihlidir. 1577 tarihli bir belgede kaleden "Sultan Süleyman Hayratı" olarak söz edilmektedir. Evliya Çelebi şehrin kible yönündeki kalenin Sultan Kılıç Arslan tarafından inşa edilmiş bir Selçuklu yapısı olduğunu söyler. Kare planlı olan kalede, yapı malzemesi olarak kesme taş, moloz taş ve Roma-Bizans dönemlerine ait devşirme taşlar da kullanılmıştır. Kalenin dört köşesinde birer burç ve kuzey cephede dikdörtgen çıkıntılar bulunmaktadır. Kale içinde küçük bir cami yer almaktadır.

Çorum Castle

First written documents about Çorum castle which is the situated in center of city that has Seljuk architectural characteristics are dates 1571 (A.D.) .This castle mentioned "Sultan Süleyman's Donation" on one of document dates 1577 . Evliya Çelebi tells about this castle, it is a Seljuk structure that built by Sutan Kılıç Arslan on qibla direction of city . Cut stones, rubble stones and rocks belong to Roma-Byzantine period are used for build on this square planned castle. There are four towers all four corners and rectangular bulges on north side of castle. Also a small mosque is available in castle.



Çorum Belediye Binası

1923 Yılında Kütüphane Binası Hususi İnşaat Komisyonu tarafından Milli Kütüphane olarak inşaatına başlanmış, 3 Ağustos 1925 yılında hizmete açılmıştır. İlk kullanımında üst kat Milli Kütüphane kısmen müzelik eserler teşhir odası ve Öğretmenler Birliği toplantı odası, alafranga ve alaturka müzik çalışma odaları alt kat Osmanlı Bankası ve özel işyerleri olarak değerlendirilmiştir. 1938 Yılında kütüphane alt kata indirilmiş, üst kat tamamen Halkevi olarak değerlendirilmiştir. 1960 İhtilalinden sonra da bina Belediye Binası olarak kullanılmaktadır.

Çorum Tow Hall

It was started to be built as a National Library by the Library Building Special Construction Commission in 1923, and it was opened on 3 August 1925. Previously, the top floor was partly used as a National Library and the other part of it was allocated for exhibition room for museum pieces, meeting room for teacher's association, stuffy rooms for European and Turkish music. At the down floor there was an Ottoman Bank and private work places. The library was transferred to the down floor in 1938 and the top floor was completely used as a Community Center. Since 1960 Revolution, the building is used as Town Hall.



Çorum Saat Kulesi

Osmanlı Padişahı II. Abdulhamit'in tahta çıkışının 25. yıl dönümünde gönderdiği ferman üzerine Beşiktaş Muhafızı Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa tarafından 1894 yılında yaptırılmıştır. Çorum'un idari statüsünün kazadan sancağa yükseltilmesi de aynı yıl içinde olmuştur. Yüksekliği 27.5 metredir. Minare tarzı inşaa edilen kulenin güneye açılan yuvarlak kemerli kapısı üzerinde mermer zemine Osmanlıca olarak yazılmış aynı tarihli kitabe bulunmaktadır.

Çorum Clock Tower

The tower was built by Beşiktaş Guardian Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Pasha in 1894 upon the firman of the Ottoman Sultan Abdülhamit II. which he sent on the 25th anniversary of his passing to throne. The administrative statute of Çorum was advanced from county to sanjak in the same year. It is 27.5 m high. An epigraph of the same date is written in Ottoman Turkish on the marble surface on the round arched door of the castle opening to south.



Sungurlu Saat Kulesi

1891 Tarihinde yaptırılmış olup, kare pirizma gövdelidir. İkinci kat hariç her katta yuvarlak kemerli küçük pencereler yer alır. Kesme taştan yapılan kulenin en üst katında, dalgalı saçaklı ahşap bir köşk, onun altında dört yönde yuvarlak saat kadranı ve altta demir parmaklıklı bir balkon bulunur.

Sungurlu Clock Tower

Date was built in 1891 and is a square pirizma body. Round-arched windows on each floor except the second floor includes a small. Cut on the top floor of the tower made of stone, floating wood fringed mansion, then in four directions at the bottom of a round clock face and a balcony are barred at the bottom.





Ulu Camii

Cami, Selçuklu Sultanı III. Alaattin Keykubat zamanında, onun azatlı kölesi Hayrettin tarafından yaptırılmıştır. II. Bayezid zamanında meydana gelen büyük depremde harap olmuş, Mimar Sinan tarafından onarılmıştır. IV. Murat, Erivan Seferine giderken Çorum-Boğacık Köyünde konaklamış, cami bu dönemde tekrar tamir edilerek etrafına medreseler ve akaret yaptırılmıştır. Cami bu zamanda Sultan Muradi Rabi Camii olarak anılmıştır. 1790 yılındaki depremde tekrar harap olan cami, 1802 yılında Yozgatlı Çapanoğlu Süleyman Bey tarafından eskisi gibi dokuz kubbeli olarak tamirine başlanmış ancak Süleyman Bey'in ölmesi üzerine oğlu Abdülfettah Bey tarafından 1810 yılında ahşap, tek kubbeli olarak yapılmıştır. Caminin minberi, sanat tarihi açısından önemlidir. Abanoz ağacından çatma künde kari tekniğinde yapılmış olan minber, 1306 tarihli dir.

Ulu Mosque

The mosque was built during the time of Seljuk Sultan Alaattin Keykubat III. by Hayrettin who was the enfranchised slave of him. It was ruined due to a big earthquake during the time of Bayezid II., and it was repaired by Mimar Sinan He (April 15, 1489 - July 17, 1588) was the chief Ottoman architect for sultans Selim I, Suleiman I, Selim II and Murad III. He was, during a period of fifty years, responsible for the construction or the supervision of every major building in the Ottoman Empire.. Murat IV. stopped over Çorum-Boğacık Village while he was going for Yerevan Campaign. During this time, the mosque was one more time repaired; and madrasahs and rented out properties were built around it. At the time the mosque was named as Sultan Muradi Rabi Mosque. The mosque which was again ruined in 1790 earthquake started to be repaired by Yozgatlı Çapanoğlu Süleyman Bey in 1802 with nine domes in conformity with its original; but due to his death it was built with a single wooden dome by his son Abdülfettah Bey in 1810. The pulpit of the mosque is important for the history of art. It was constructed from ebony tree with künde kari technique in 1306.

Hıdırlık Camii ve Sahabe Türbeleri

Hıdırlık Mevkiinde yer almaktadır. Rivayete göre Hz.Peygamberin dostlarından ve ona hizmet edenlerden Suheybi Rumi' ye saygı nişanesi olarak yaptırılan eski camiinin üzerine Hıdıroğlu Hayrettin tarafından 1889'da yaptırılmıştır. Caminin içindeki türbede sahabeden Suheybi Rumi ve Ubeyd (Ubid) Gazi Makamları; Caminin batısında, bahçe içinde yer alan türbede ise Kerebi Gazi Makamı bulunmaktadır.

Hazreti Peygamberin dostları olan sahabeler, inançları uğrunda hiçbir fedakarlıktan kaçınmamışlar, büyük kahramanlıklara imza atmışlar, uzak yakın demeden her yere ulaşmaya çalışmışlardır. Bu kahraman sahabelerden olan Süheyb-i Rumi, Ubeydi Gazi ve Kereb-i Gazi İstanbul'un fethi için çıkılan yolculukta Çorum'da şehit düşmüşler ve hatıralarına hürmeten adlarına türbe yaptırılmıştır.

Hıdırlık Camisinde bulunan sahabe türbeleri, Çorum'da saygı gösterilen, özellikle kandil gecelerinde, gelin alma ve sünnet törenlerinde en çok ziyaret edilen mekanlardır. Hidrellez şenlikleri de bu mekânın çevresinde bulunan yeşil alanda yapılmaktadır.

Süheyb-i Rumi (R.A.)

Aslen Yemenli olup Ammar Bin Yasir ile birlikte Müslüman olmuştur. Bedir savaşına katılanlar arasında olduğu belirtilmektedir. 71 yaşlarında iken İstanbul'un fethi için giden İslam ordusunda yer almış, dönüşte Çorum civarında rahatsızlanarak hicretin 40. Yılında vefat etmiştir.

Ubeyd-i Gazi (R.A.)

Aslen Yemenli olduğu ve Hicret'in 40. Yılında İstanbul'un fethi için giden İslam ordusu içerisinde yer aldığı, Çorum civarında bir çarpışma esnasında şehit olduğu rivayet edilmiştir.

Kereb-i Gazi (R.A.)

Pehlivan, şair ve hatip olarak tanınmaktadır. Hz. Peygamberin (sav) huzurunda Hz. Ali'nin de bulunduğu bir ortamda Müslüman olmuştur. Kadisiye Savaşında İranlılara karşı gösterdiği büyük mücadelesi tarih kitaplarında ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Hicretin 40. Yılında İstanbul'un fethi için giden İslam ordusunda yer almış, Çorum civarında şehit düşmüştür. Yiğitliği ve kahramanlığı ile halk arasında efsaneleşmiştir.



Hıdırlık Mosque and Sahaba Mausoleums

It is located in Hıdırlık district. Reputedly, it was built on the old mosque by Hıdıroğlu Hayrettin in 1889 as a reverence to Suheybi Rumi who was one among the companions of prophet Mohammed and the people who served for him. The tombs of Suheybi Rumi and Ubeyd (Ubid) Ghazi, who are companions of the Prophet Mohammed, are situated inside the mosque, and the tomb of Kerebi Ghazi is situated in the garden on the west side of the mosque.

The sahaba, companions of the Hazrat Prophet Mohammad, made any necessary sacrifice, undertook great heroic deeds and strived to extend their reach everywhere in the name of their faith. Süheyb-i Rumi, Ubeydi Gazi and Kereb-i Gazi, amongst these sahaba, were martyred in Çorum during the trip for the conquest of Istanbul, and mausoleums were built in their memory.

Located in the Hıdırlık Mosque, the sahaba mausoleums are respected and frequently visited locations particularly on holy nights, bride fetching and circumcision ceremonies in Çorum. Spring festivals also take place in the green field surrounding the location.

Süheyb-i Rumi (R.A.)

Originally from Yemen, he converted to Islam along with Ammar Bin Yasir. He is told to be amongst those who participated in the battle of Badr. At the age of 71 he joined the Islamic army moving to conquer Istanbul, and passed away on the return route in Çorum in the 40th year of the hejira.

Ubeyd-i Gazi (R.A.)

Rumoured to originally be from Yemen and to have participated in the Islamic army moving to conquer Istanbul in the 40th year of the hejira, and to have been martyred in a battle near Çorum.

Kereb-i Gazi (R.A.)

Known as a wrestler, poet and preacher. He converted to Islam before the Hazrat Prophet Mohammed also in the presence of Hazrat Ali. His great struggle against the Iranians in the Battle of Qadisiyah is depicted in detail in history books. He joined the Islamic army moving to conquer Istanbul in the 40th year of the hejira, and was martyred near Çorum. He has become a legend amongst the people with his bravery and heroism.



Osmancık İmaret Camii

1431 tarihinde II. Murat'ın baş vezirlerinden Koca Mehmet Paşa tarafından imaret olarak yaptırılmıştır. Erken Osmanlı Dönemi karakteristik yapılarından zaviyeli camilerin planını yansıtmaktadır.

Osmancık Imaret Mosque

It was built as an imaret in 1431 by Koca Mehmet Pasha who was one of the head viziers of Murat II. It reflects the plan of the mosques with dervish lodges which is one of the characteristic structures of the Early Ottoman Period.





Osmancık Akşemseddin Camii

Sarp bir kayalık üzerinde bulunan kalenin kuzeybatı eteklerinde yer alan küçük bir camidir. Yapım tarihi olarak 1410 yılına işaret edilmektedir. Eski Osmancık Medresesinin bir bölümü olduğu bilinmektedir. Osmanlı Dönemine tarihlenen cami ters "T" planlı, geniş avluludur. Yapı malzemesi olarak taş ve tuğla kullanılmıştır. Harim kısmı kubbeli, iki yanda yer alan odalar ise tonozla örtülüdür. Harim kısmına kesme taştan yuvarlak kemerli, iki kanatlı ahşap kapı ile girilmektedir. Yan odalara giriş kuzeyden tek kanatlı kapılarla sağlanmaktadır. Akşemseddin Camiinin ana bölümü kubbelidir. Bu ana bölümün sağında ve solunda giriş bölümüne açılan iki oda bulunmaktadır. Osmancık Akşemseddin Camii Osmanlı Kuruluş Dönemine ait bir eser olma özelliği ve kendine has mimarisi ile şirin bir ibadet mekânıdır.

Osmancık Akşemseddin Mosque

It is a small mosque located at the northwest side of the castle on the cliff. Its construction date is assumed to be the year 1410. It is known that it was a part of the ancient Osmancık Madrasa. The mosque dating back to the Ottoman Period is planned as reverse "T" and has a large garden. Stones and bricks were used as construction materials. The entry to the sanctum sanctorum is through a wooden door with a stone round column and two leaves. The side rooms are entered from the north through single-leaf doors. The main part of Akşemseddin Mosque is domed. There are two rooms opening to the entry section on the right and left of this main part. Osmancık Akşemseddin Mosque, a construction from the Foundation Period of the Ottoman Empire, is a pleasant prayer place with its unique architecture.



Hacıhamza Sinan Paşa Camii ve Minaresi

Hicri 912 (M.1506/07) yılında yapılmıştır. 1943 yılına kadar çeşitli tamiratlar yapılmıştır. Bu tarihte meydana gelen depremde büyük hasar görmesi nedeni ile camii yıktırılmıştır. Yapı tarzı olarak Oğuz köyü camii'ne benzediği kaynaklarda belirtilmektedir. Camiinin batısında bulunan tarihi minare taş örgülü olup tek şerefelidir. Şerefe altı mukarnaslı, konik gövdelidir.

Hacıhamza Sinan Pasha Mosque and Minaret

The mosque was constructed in 912 of the Islamic calendar (A.D. 1506/1507). It went through numerous repairs until 1943. However the mosque was demolished after it was seriously damaged during an earthquake in 1943. It is stated in the resources that, stylistically, it resembles Oğuz Village mosque. The historical minaret that arises in the west of the mosque is stone-braided and it has one balcony. Underneath the balcony is a muqarnas with a conic structure.



Osmancık Koyunbaba Türbesi
Osmancık Koyunbaba Mausoleum

Osmancık Koyunbaba Türbesi

Sultan II. Bayezid zamanında 1469 tarihinde yaptırılmıştır. Sekizgen planlı dıştan pramidal çatılı, içten kubbeli türbeye önden iki bölümlü, revaklı bir giriş eklenmiştir. Tepe üzerinde yer alan yapı büyük bahçe içerisinde bir kenara yerleştirilmiştir. Bahçenin iki renkli mermer kapısı üzerinde iki satırlık yazı vardır. Türbenin çift kanatlı, derin oyma tekniği ile işlenmiş ahşap kapısı bugün Çorum Müzesi'nde korunmaktadır.

İskilip Ulu Camii

Geç Osmanlı dönemine tarihlenen ve Çorum Ulu Camii örnek alınarak 1839 yılında yapılan caminin içi kufi yazılarla süslenmiştir. Taştan yapılmış minare daha önce yapılan camiden kalmıştır.



İskilip Ulu Camii
İskilip Great Mosque

İskilip Şeyh Muhiddin Yavsi Cami

İskilip'in en eski camisidir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde şeyhülislamlığa kadar yükselen EBUSS'UD Efendi tarafından, babası Şeyh Yavsi adına 16. yy.'ın ortalarında yaptırılmıştır. Cami, EBUSS'UD Efendi'ye ait 1569 tarihli vakfiyeye göre köprü, bedesten, mektep ve handan oluşan külliye'nin bir parçası niteliğindedir. Ancak, bugün külliye'den eser kalmamıştır. Cami ters "T" planlı zaviyeli camilere benzemekte olup güneydoğusunda Şeyh Yavsi'nin türbesi yer almaktadır.

Osmancık Koyunbaba Mausoleum

It was constructed during the reign of Sultan Beyazıt II. in 1469. An arcaded entry of two parts is attached to the main conical building in the octagonal mausoleum. The construction which is on a hill is situated on a side within a big garden. There is a writing of two lines on the two-color marble door of the garden. The two-wing wooden door of the mausoleum which is carved with deep engraving technique is today preserved in Çorum Museum.

İskilip Great Mosque

The mosque, which was modeled after the Great Mosque in Çorum, dates back to 1839, the late Ottoman Period. Inside the mosque you can find cufic scripts. The minaret constructed of stone is a remain of the former mosque found there.



İskilip Şeyh Muhiddin Yavsi Camii
İskilip Sheikh Muhiddin Yavsi Mosque

İskilip Sheikh Muhiddin Yavsi Mosque

It is İskilip's oldest mosque. It was built during the reign of Kanuni Sultan Soleyman, in mid 16th century, financed by EB USS'ED, who was shayk-al-Islam, in the name of his father Sheikh Yavsi. According to the foundation-certificate charter written on 1569, the mosque is part of an Islamic social complex, consisting of a bridge, a covered bazaar, a school and an inn. However there are no remains of this social complex. The mosque resembles a reverse "T" planned monastery, and in the southeast direction, the mausoleum of Sheikh Yavsi can be found.



İskilip Yivlik Akşemseddin Hz. Camii ve Türbesi

İstanbul'un manevi fatihi ve Fatih Sultan Mehmet Han'ın hocası Akşemseddin Hazretleri'nin hayat serüveni Şam'da Başladı. Yedi yaşındayken ailesi ile Amasya'ya göçtüler. Küçük yaştan itibaren dini ilimlerin yanısıra tıp, astronomi, biyoloji ve matematik alanlarında kendini yetiştirdi. Yaşadığı dönemi aşan tedavi metodları uyguladı. Tarihte mikroorganizmalardan, mikroplardan ve hastalıkların insandan insana mikroplarla bulaştığından bahseden ilk insandır.

İskilip, Evlik Köyü'nde bulunan bu camiyi Akşemseddin'in oğlu yaptırmıştır. XV. yüzyıla tarihlenen çivi kullanılmadan yapılan camii yaklaşık 600 yıllıktır. Kare planlı olup, üzeri sonradan ahşap bir çatı ile örtülmüştür. Yanında taş kaide üzerine yuvarlak gövdeli minaresi eklenmiştir.

İskilip Yivlik Akşemseddin Hz. Mosque and Tomb

The life of Akşemseddin Hazretleri, the spiritual conqueror of Istanbul and the teacher of Sultan Mehmed the Conqueror, started in Damascus. He migrated to Amasya with his family when he was seven. Beginning from his early ages, he developed himself in the areas of medicine, astronomy, biology and math in addition to religious disciplines. He applied treatment methods that were far beyond the period he lived in. He is the first person in the history to mention microorganisms, microbes and that illnesses spread from a person to another through microbes.

Son of Akşemseddin had this mosque built in Evlik village, İskilip. The mosque dating back to the 15th century and constructed without using any nail is of 600 years. It's in the shape of square and its top was covered with a wooden roof later. The minaret with a round body was added on the stone base.



Elvanelebi Türbesi

Yapı, orta kubbe ve adırvanı, yan eyvanları ile tipik Türk yapısı özelliklerini gstermektedir. 1555 yılında st aap ve topraktan olan cami bölümü Türk sanatında barok etkilerin görülmesi ile 1750' den sonra büyük lde onarım görerek şimdiki tavan kaplaması yapılmıştır. İnce aap direklerle oturtulmuş, barok profilli kemerlere sahip mahfili vardır. Kemerler ve tavanlardaki kalem işleri 18.yy sonu 19.yy başlarına tarihlenmektedir. Yapının cami kısmındaki kitabede 1282-3, türbe üzerindeki kitabede ise 1307 tarihi yazılıdır.

Elvanelebi Mausoleum

It is a typical Turkish structure with its dome in the middle, water-tank with a fountain and side sheds. The roof of the mosque was made of wood and soil in 1555. due to the baroque influences it was repaired to a great extent after 1750 and coated with its present ceiling cover. It has a pew with arches of baroque profile which is placed on thin wooden columns. The arches and the engravings on the ceiling dates back to the end of 18th century and beginning of 19th century. It writes 1282-3 on the epigraph of the mosque and 1307 on the epigraph of the mausoleum.



Atif Hoca Anıt Mezar Ve Kllyesi

1876-1926 yılları arasında yaşayan İskilipli Atif Hoca'nın anısına 2012 yılı içerisinde bir anıt mezar ve kllye inşa edilmiştir.

Atif Hoca Anıt Mezar ve Kllyesi inşaatında proje tamamlanırken, kllye bünyesinde bulunan mescit, güvenlik birimi, giriş ve girişin içindeki kapı ve pencerelerde restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Geleneksel İskilip evi mimarisi ve motifleri esas alınarak aap kaplama uygulanan anıt mezar ve kllyesi projesi kapsamında yeşil alan çalışmaları, dinlenme alanları, Gülbaba Türbesi ve mezarlığına çıkış merdiveninin özel taşlarla döşenmesi, anıt mezar ve evresine estetik aıdan önemli gzellikler katmaktadır.

Atif Hoca Tomb and Kulliye

A tomb and kulliye have been built in 2012 in the memory of Atif Hoca of Iskilip, who lived between 1876 and 1926.

While the project has been completed in the Atif Hoca Tomb and Kulliye construction, the restoration work in the prayer room, security unit, doors and windows in and beyond the entrance are still ongoing. In scope of the mausoleum and kulliye project, undertaken with wood sheathing based on the traditional Iskilip home architecture and patterns, work on green areas, resting areas and the furnishing of stairs leading to the Gulbaba Mausoleum and cemetery with special stones are greatly contributing to the physical attraction of the mausoleum and its surroundings.



Hüseyingazi Türbesi
Hüseyingazi Tomb



Oğuz Köyü Camii
Oğuz Village Mosque

Hüseyingazi Türbesi

Alaca ilçesine 3 kilometre mesafedeki türbe, 13. yüzyıla tarihlenmektedir. Birbirine geçme iki bölümden oluşan medrese kompleksi içinde yer alan Hüseyingazi Türbesi, Selçuklu mimari özelliklerini taşır. Dikdörtgen planlı, çapraz tonoz örtülü yapının kapısında, 12 köşeli yıldız motifi ile 4 sıra yazılı kitabe görülebilir.

Örencik Köyü Camii

Kargı ilçesi Örencik köyünde bulunan Osmanlı dönemi yapımı camiidir. Günümüzde halen hizmet vermektedir.

Oğuz Köyü Camii

16. yy'ın ilk çeyreğine tarihlenen cami köyün ismiyle anılmaktadır. Cami, dikdörtgene yakın planlı esas mekan ile son cemaat mahallinden oluşmaktadır. Esas mekanın üzeri büyük kubbe, doğu, batı ve kuzeyde yarım kubbe ve iki küçük kubbeye örtülüdür. Duvarları bir sıra sarı renkli kesme kumaştaşı, bir sıra tuğla örgülü, araları harçlı ve derzlidir. Caminin son cemaat yeri doğu-batı istikametinde caminin kuzeyinde yer almakta olup, ahşap çatı sundurmali ve alaturka kiremitle örtülüdür. Kuzeybatı köşede tek şerefeli taş ve tuğla örgülü minaresi bulunmaktadır.

Hüseyingazi Tomb

The tomb is 3 kilometers from the town of Alaca to 13 century date. Located within the complex of the madrasa engagement Hüseyingazi tomb consists of two parts, bears the characteristics of Seljuk architecture. A rectangular cross-vaulted door of the building, with 12 four-pointed star motif can be seen as a written inscription.

Örencik Village Mosque

This mosque, found in Örencik village in the town of Kargı, was constructed during the Ottoman period. Today, it is still in use.

Oğuz Village Mosque

This mosque, which is named after the village it is found, dates back to 16th century's first quarter. It consists of the main area in a rather rectangular shape and a narthex. The main area is covered with the great dome, its east, west and north a half dome, and two small domes. The walls consist of one layer of yellow colored fabric-stone, and another layer of brick, one after the other, and in between there are mortar and joints. The narthex which is in a east-west direction and is found at the North of the mosque, has a pent-roof and covered with oriental bricks. In the northwest corner, there is a minaret with one balcony, layered with stone and bricks.



Hasanpaşa Yazma Eserler Kütüphanesi

1913-1915 yılları arasında Mutasarrıf Nurettin Bey Döneminde yapılmıştır. Mevcut bilgilere göre bugünkü okul binasının yerinde 1326 yılı yapımı bir medrese ve kütüphanesi bulunmaktaydı. 1921 yılında iki odası Erkek Muallim Mektebine tahsis edilmiştir.

O zamanki adı "Mecidi Mektebi" olan yapı, Cumhuriyetin ilanından sonra 1925 yılında İstiklal İlkokulu olarak değiştirilmiştir. Geç Osmanlı Devri mimari özelliklerini yansıtan yapı yaklaşık kare planlı olup, bodrum dâhil üç katlıdır. Yapı malzemesi olarak dış cephe köşelerinde, kat silmelerinde ve kapı ile pencere sövelerinde sarı renkte kum taşı kullanılmış olup, diğer kısımlar ise harçlı kırma taş örgülüdür. Taban ve tavanı ahşap olan yapının iki girişi bulunmaktadır. Binanın örtü sistemi kırma çatı olup, üzeri kiremit ile örtülüdür.

Çorum'da bulunan yazma eserler 2012 yılında burada toplanmış olup; bina Yazma Eserler Kütüphanesi olarak hizmet vermektedir.

Velipaşa Konağı

Bina 1923-1924 yıllarında Şevket beyin oğlu Veli Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kültür varlığı olarak tescilli konak 2005 yılında Çorum Belediye Başkanlığınca restore edilerek turizm amaçlı yapılandırılmıştır. Yapılan yeni düzenlemelerle 'Kadın Kültür ve Sanat Merkezi' olarak hizmet vermektedir.

Hasanpaşa Manuscripts Library

Built between 1913 and 1915 in the Mutasarrıf Nurettin Bey era. According to available information, there used to be a 1326-built madrasa and library in place of the current school building. Two rooms of this building were allocated to the Erkek Muallim Mektebi (Boys' School of Teaching) in 1921.

Called "Mecidi Mektebi" at the time, the building's name was changed to İstiklal İlkokulu (Independence Primary School) in 1925 following the proclamation of the Republic. Bearing characteristics of the late Ottoman Era architecture, the structure has an approximately square plan and consists of three floors including the basement. Yellow sandstones were used as construction material for exterior corners, mouldings and door and window frames, while other sections were constructed with grouted macadam. With a wooden floor and ceiling, the structure has two entrances. The structure's roofing system consists of a hipped roof and is covered with tiles.

The manuscripts discovered in Çorum were collected here in 2012 and the building is currently serving as the Manuscripts Library.

Veli Pasha Residence

It was built in 1923-1924 on the order of Şevket Bey (Eren 1875-02 June 1940), son of Veli Pasha who served as the mayor of Çorum between 20 October – 30 April 1933. It was restored by Municipality of Çorum in 2005, and opened to public as a restaurant which serves local foods. The new regulations 'Women's Culture and Art Center' serves as the.



Kırsal Yaşam Tarım Müzesi

Çiftlik ve konak 1926 yılında yapılmıştır. Konak eklentileriyle birlikte kapsamlı bir yapı hüviyetindedir. Abdullah İsmet Eker'in 1962 yılındaki vefatına kadar konak aktif bir şekilde kendisi tarafından kullanılmıştır. İsmet Bey burada 37 yıl yaşamıştır. Bundan sonra İsmet Bey'in büyük oğlu Hüseyin Hamit Bey tarafından devam ettirildiyse de O'nun vefatından sonraki yıllarda kaderine terk edilmiştir. Konak orjinal yapısını koruyarak günümüze kadar gelmiştir. Çorum Valiliği tarafından restorasyonu tamamlanarak müze olarak hizmete açılmıştır.

Rural Life Agricultural Museum

Mansion and farm was built in 1926. Mansion has a comprehensive building identity with its attachments. Mansion was actively used by Abdullah İsmet EKER till his death at 1962. İsmet EKER lived here for 37 years. After these years mansion was used by İsmet EKER's Mr. Hüseyin Hamit but after his death mansion left to its own fate. Mansion comes present day with protecting his own original form. It was opened as a museum after restoration by Çorum Government.



Tarihi Dulkadiroğulları Konakları

Boğazkaleden, 360 yıllık tarihi geçmişe sahip Osmanlı Mimarisi niteliğindeki haremlik ve selamlıktan oluşan 2 adet konağın ihtişamıyla karşılaşsınız. Söz konusu konaklar Dulkadiroğulları Beyliğine mensup Dölarıslan ailesinden kalmıştır. 8000 m² alan üzerine kurulu tarihi konaklar bahçesi ile birlikte doğal bir görünüme sahiptir. Haremlik ve Selamlık şeklinde iki adet konak ve hamamın yanı sıra bahçesinde çok çeşitli meyve ağaçları, yürüyüş parkurları, oturma bankları, çiçek parterleri mevcut olup, kuş sesleri içerisinde son derece dinlendirici bir mekândır.

Historical Dulkadiroğulları Mansions

In Boğazkale, you meet the magnificence of two mansions consisting of separate sections for women and men with the characteristics of Ottoman Architectures having a 360-year history. These mansions remained from Dölarıslan family, a member of Dulkadiroğulları Principality. The historical mansions located on an area of 8000 m2 have a natural appearance with their garden. These two mansions, one of which is for woman and the other for men, provides a very relaxing atmosphere with many fruit trees, walking tracks, sitting banks, flower parquets in the garden in company with bird pipes and there is also a Turkish bath.

Hacıhamza

Kargı ilçesine bağlı bir belde olan Hacıhamza D - 100 karayolu üzerinde olup çok eski bir yerleşim alanıdır. Beldedeki eski doku kentsel sit olarak ilan edilmiştir.

Menzil Han ve Hacıhamza Hamamı

Han 1506-07 tarihinde Sinan Paşa tarafından yaptırılmıştır. Taş üzerine tuğladan inşaa edilmiş dikdörtgen planlı bir yapıdır. İç kısımda çatıyı desteklemek amaçlı kemerler mevcuttur. Aynı tarihte Sinan Paşa tarafından birde hamam inşaa edilmiştir. Kesme ve moloz taşlardan inşaa edilen hamam soğukluk, ılıklik ve sıcaklik olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Hacıhamza Evleri

Beldede eski Türk mimarisi örneklerinden olan günümüze kadar gelmiş eski evler mevcuttur. Bir kısmı halen kullanılmaktadır. Çoğu iki katlı olan evler, ahşap arası kerpiç örülelererek yapılmış ve tatlı kireç sıvalıdır.

Hacıhamza

Hacıhamza, a town in Kargı, is on the side of D-100 highway, and it is an archaic settlement. Because of the old pattern in the town, the area is preserved as an archeological site.

Menzil Inn ve Hacıhamza Bath

The inn was built by Sinan Pasha during 1506-1507. It is a rectangular structure, constructed by bricks on stones. In the inner part, arches support the roof. In the same year, Sinan Pasha also built a Turkish Bath. This bath, which was constructed from face stone and rubble stone, consists of three parts: cold area, warm area and hot area.

Hacıhamza Houses

In this town historical houses of old Turkish style which were preserved until today, are present. Some of these houses are still occupied. They are mainly two-storey houses and their walls are made of adobe in between wood, and have a coating of sweet lime.



İskilip

Bedri Rahmi Eyüboğlu Sürekli Sergi Salonu

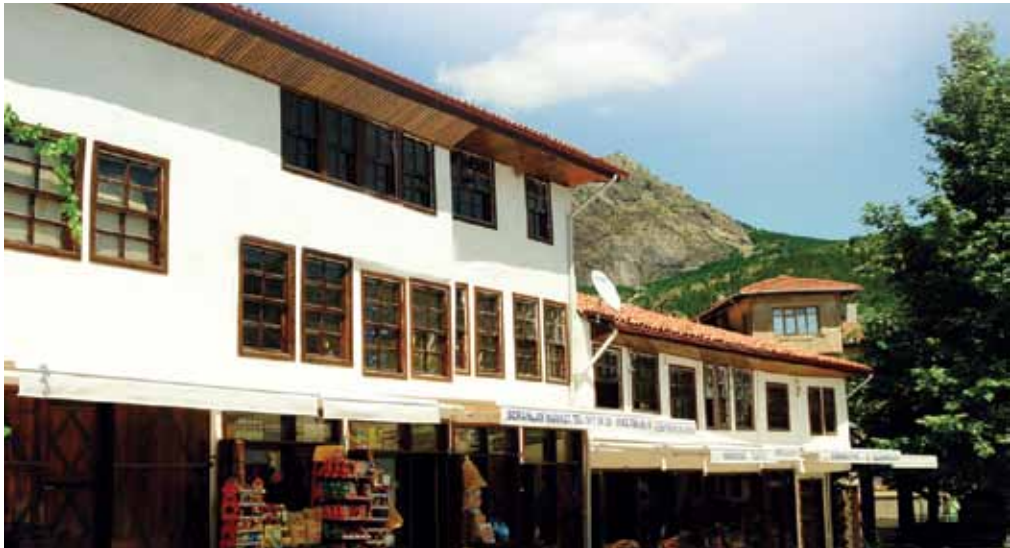
Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun 1942'li yıllarda yurt gezileri sırasında Çorumla ilgili yaptığı eserler kronolojik olarak sergilenmektedir. Salonda ayrıca sanatçının biyografisiyle eşi Eren Hanım ve ağabeyi Sabahattin Eyüboğlu'na Çorum'dan yazdığı mektuplardan alıntılar yer almaktadır.

Çatalkara Kültür Sanatevi

Hughette Eyüboğlu'nun girişimi, Kaymakamlık ve Belediye işbirliği ile, İskilip üzümü Çatalkara'nın adının verildiği yüz yirmi yıllık eski İskilip evi restore edilerek sanat evi olarak düzenlendi. Çorum Valiliği'nin destekleriyle düzenlenen Sanatevinde sergi dışında çeşitli sanat dallarında atölye çalışmaları ve konferanslar düzenlenebilecek.

Yazmalı Konak

Çatalkara Sanatevine komşu olan tarihi bir bina restore ettirilerek İskilip'e gelecek bilim adamı ve sanatçıların kalabilecekleri hale getirildi.





İskilip

Bedri Rahmi Eyuboglu Continuous Exhibition Hall

The performances of Bedri Rahmi Eyuboglu, which were done in the 1941th years during his country travels about the Corum are exhibited chronologically. Further in the hall the biography of the artist and citations from the letters which he sent from Corum to his wife M. Eren and his brother Sabahattin Eyuboglu are exhibited.

Catalkara Cultural Art House

With the effort of Highette Eyuboglu and collaboration of Prefecture and Governorship, the one hundred and twenty-years old İskilip house, the name of which is coming from the Catalkara grape growing in İskilip, is restored and arranged as art house. In the arranged art house, with supports of the Corum Governorship, not only exhibits but also the workshops on various fields of art and conferences could be organized.



Yazmali Mansion

The historical building near the Catalkara Art House was restored and has become an accommodation for scientists and artists who will be coming to the İskilip.

DOĞAL GÜZELLİKLER

Kargı Yaylası

Kargı ilçesinin kuzeyindeki yüksek dağlık bölgede yer almaktadır. Çorum'a 140 km, Kargı'ya 26 km uzaklıktadır. Bölgede birbirine bağlantılı; Eğinönü, Aksu, Karandu, Göl, Örencik, Karaboya, Gökçedoğan yaylaları mevcuttur. Bu yaylalarda, yöresel yayla evleri geleneği halen devam etmektedir. Aksu ve Gökçedoğan göletlerinde yetiştirilen alabalıkları, yöreye özgü bitki örtüsü ve bol su kaynakları ile bir doğa harikası görünümündedir.

Abdullah Yaylası

Kargı ilçesinde ve ilimizin en yüksek dağı olan Köse Dağı (2050 m.) üzerinde yer almaktadır. Çorum'a uzaklığı 114 km, ilçe merkezine 26 km'dir. İstanbul'u Samsun'a bağlayan ve Osmancık'tan geçen karayoluna 12 km. uzaklıktadır. Temiz havası, bol suyu; bozulmamış doğasında kendine özgü bitki örtüsü ve yemyeşil çam ormanları ile konaklamaya değer yaylalarımızdandır. Yaylada konaklama ünitesi, restoran ve piknik alanı bulunmaktadır.

İskilip Yaylaları

İskilip ilçesinin kuzeyinde yer alan, sarıçam, karaçam, köknar ve meşe gibi yöreye özgü bitki örtüsüyle kaplı yüksek dağ sıraları üzerinde birbiriyle irtibatlı birçok yayla yer almaktadır. Başlıcaları Düzyayla, Halkoluğu, Karaağaç Elmalı, Göl, Yalakayla, Demirbükü yaylalarıdır.

Başpınar-Karaca Yaylaları

Osmancık – Laçın – Çorum karayolunun 15. kilometresine konumlanan Başpınar'a 8 km. uzaklıktaki yayla alanı, altyapı olanaklarıyla bölge halkına olduğu kadar turistlere de hizmet vermektedir. Eğriçal Tepesi'nin eteklerine yayılan komşuları İnegöl ve Çikek yaylalarıyla birlikte Karaca Yaylası ormanlık bir alanda yer almaktadır.

Bayat Yaylaları

İlçenin en önemli yaylaları Kuşçaçimen ve Çerkeş'tir. Çam kokusu soluyacağınız bu mekanlara Bayat-Çerkeş, Bayat – Kunduzlu İskilip- Elmalı – Ahacık Yalakayla yoluyla ulaşabilirsiniz.



Düz Yayla
Düz Upland



NATURAL BEAUTY

Kargı Upland

It is located on the high mountainous region in the north of Kargı district. It is within a distance of 140km to Çorum and 26km to Kargı. There are many uplands in this region such as Eğinönü, Aksu, Karandu, Göl, Örencik, Karaboya, Gökçedodan which are connected to each other. The tradition of building upland houses in conformity with the local upland architecture still continues in these uplands. It is like a natural masterpiece with its local vegetation, ample water resources and salmon fish bred.

Abdullah Upland

It is located in Kargı district and on Köse Mountain (2050 m) which is the highest mountain of our province. It is within a distance of 114 km to Çorum and 26 km to the district center. It is 12 km far from the highway which connects Istanbul to Samsun and passes through Osmancık. It is one of our uplands which worth accommodating with its clean and ample water resources, uncorrupted nature and local plant species such as scotch pine and black pine. There is an accommodation unit, restaurant and picnic site in the upland.

İskilip Uplands

There are many uplands on the high chain of mountains located on the north of İskilip district, connected to each other and covered with a vegetation special to the district like scotch pine, black pine, fir and oak. The primary ones are Düzyayla, Halkoğlu, Karaağaç Elmalı, Göl, Yalakyayla and Demirbükü uplands.

Başpınar-Karaca Uplands

The upland, which is located on the 15th kilometer of Osmancık-Laçın-Çorum highway and within a distance to 8 km to Başpınar, serves to both the people living in the district and the tourists with its infrastructure facilities. Karaca Upland is in a forestland together with its neighbors, İnegöl and Çiçek uplands which are on the piedmont of Eğriçal Hill.

Bayat Uplands

The most important uplands of the district is Kuşçaçimen and Çerkeş. You can reach to these places where you can breathe the smell of pine in through Bayat-Çerkeş, Bayat-Kunduzlu, İskilip-Elmalı-Ahacık-Yalakyayla roads.

ŞELELELER

Örencik Şelalesi

Çorum merkeze 27 kilometre uzaklıkta, Örencik Köyü'ndeki şelale Suludere Kanyonu yakınlarında. Metrelerce yüksekten büyük bir ihtişamla dökülen şelale, anayola sadece 500 m mesafede bulunuyor.

Karayanık Şelalesi

İskilip İlçesi Sorkun Köyü Karayanık mahallesinde, köylülerin Fındıklı Deresi adını verdikleri vadide yer alıyor. Birbirinden bağımsız şelaleler önce küçük bir gölete süzülüp arkasından diğer şelalelere sularını gönderiyor. Orman dokusuyla örülü bir vadinin yamaçlarından gelen su, siyah kayalar üzerinden beş farklı çağlayana dönüşerek akıyor.

Kızılcaoluk Şelalesi

Kargı İlçesi Başköy yakınlarında bulunan Kızılcaoluk Şelalesi, sonbaharda bir renk cümbüşünü andıran görüntülere sahne olurken, kimi zaman da sis bulutunun altında gizemli bir atmosfere bürünüyor. Kargı Tatil Köyü'nün yakınlarındaki şelale, dinginliği arayanların mekanı.





WATERFALLS

Örencik Waterfall

The waterfall in Örencik Village, which is within a distance of 27 kilometers to the center of Çorum, is close to Suludere Canyon. Distance of the waterfall, which magnificently pours down from a height of meters, to the highway is only 500 m.

Karayanık Waterfall

It is located on the valley named as Fındıklı Deresi by the villagers in the Karayanık quarter, Sorkun village, Iskilip district. The waterfalls interdependent of each other firstly run down to a small pond and then send their water to the other waterfalls. The water coming from the slopes of a valley covered with forest pours over the black rocks by turning into five different cascades.

Kızılcaoluk Waterfall

Kızılcaoluk Waterfall, near Başköy of Kargı District, witnesses the scenes reminding of a riot of colors in the autumn and sometimes falls into a mysterious atmosphere under the smoke cloud. The waterfall close to Kargı Holiday Village is the place for the people looking for quietness.



Dipsiz ve Çakır'ın göl gibi doğal göllerin yanısıra Çorum'da elliye yakın baraj ve sulama amaçlı gölet, ısıltılı suları ile bölgeyi renklendiriyor. Enerji üretimi ve sulama faaliyetleri dışında bulundukları çevrede düşsel manzaralar yaratan bu göller mesire yeri olarak veya yürüyüş parkuru, olta balıkçılığı, su sporları ve kuş gözlemi aktivitelerinde tercih edilen mekanlar arasında. Zaman zaman sığıllıklarında kuş sürüleri gezinen bu göletlerin başlıcalarını Obruk, Alaca Evcı, Yenihayat, Hatap, Koçhisar, Gökçedoğan, Kalederesi ve Çorum Baraj gölleri ile Alacahöyük Örükaya, Soğucak, Çatak, Geven, Kızkaraca, Gökbel, Kızılhamza, Oruçpınar, Ortaköy, Köprübaşı, Aksu, Boğazkale, Evcıyenikışla ve Seydim olarak sıralayabiliriz.





In addition to natural lakes like Dipsiz and Çakır, there are around fifty dams and ponds for irrigation and these lend color to the district with their glowing water. These lakes, which creates imaginary views in their area besides from energy production and irrigation activities, are used as recreation area or walking track and among the places preferred in hand-line fishing, water sports and bird-watching activities. We can list the primary ponds, over which bird bebies wander from time to time, are Obruk, Alaca Evcı, Yenihayat, Hatap, Koçhisar, Gökçedoğan, Kalederesi ve Çorum Baraj gölleri ile Alacahöyük Örukaya, Soğucak, Çatak, Geven, Kızkaraca, Gökbel, Kızılhamza, Oruçpınar, Ortaköy, Köprübaşı, Aksu, Boğazkale, Evciyenikışla and Seydim.



Pirinç Tarlaları/ Osmancık
Rice fields / Osmancık



Hitit Yürüyüş Yolu

Ülkemizde Kültür Bakanlığı'nca desteklenen 14 yürüyüş rotasından ikisi Çorum'da yer alıyor. Unesco Logosu taşımaya hak kazanan Hitit Yolu, yerli ve yabancı doğaseverler tarafından ziyaret ediliyor.

Görkemli tarihiyle dünyanın gözünü kamaştıran Hititlerin antik kentlerinden geçen Hitit Yolu, konuklarına İç Anadolu coğrafyasının doğal güzelliklerinden ve kültürel-etnik mozağinden örnekler sergiliyor. Rotaların omurgasını Boğazkale-Hattuşa-Şapinuva, Alacahöyük-Alaca-Şapinuva, ve Boğazkale Alacahöyük güzergahları teşkil ediyor. Alaca Çayı Vadisi ve İncesu Kanyonu ise doğayla tarihin buluştuğu alternatif rotaları içeriyor. Eski kervan ve göç yollarından geçen 236 kilometre boyunca işaretlenen 17 yürüyüş parkuru, alternatif güzergahlarla birlikte toplam 385 kilometreye ulaşıyor. Altı dağ bisikleti rotasının toplam uzunluğu ise 406 kilometre civarında.

The Hittite Road

Two of 14 walking tracks supported by the Ministry of Culture in our country are in Çorum. The Hittite Road entitled to bear UNESCO's Logo is visited by domestic and foreign nature lovers.

The Hittite Road passing through the ancient cities of Hittites, who dazzle the world with their magnificent history, shows its visitors the examples of the natural beauties of the Central Anatolia's geography and cultural-ethnic mosaic. The backbones of the routes are Boğazkale-Hattuşa-Şapinuva, Alacahöyük-Alaca-Şapinuva and Boğazkale-Alacahöyük roads. Alaca Çayı Valley and İncesu Canyon provides alternative routes where the nature and history meet. 17 walking tracks passing through old caravan and migration roads and marked throughout 236 kilometers reach to 385 kilometers in total together with the alternative routes. Total length of six mountain bike routes is around 406 kilometers.







Kızılırmak Havzası

Gastronomi ve Yürüyüş Yolu

Türkiye’de bir ilk olarak doğa, tarih ve mutfak kültürünü buluşturan bir ekoturizm çalışması Gastronomi ve Yürüyüş Yolu. Saklı kalmış güzellikleri ortaya çıkaran, unutulmaya yüz tutmuş yemekleri yaşatmayı hedefleyen ve Çorum’un aslında bir lezzet durağı olduğu iddiasını ortaya koyan Gastronomi ve Yürüyüş Yolu, Kızılırmak nehrinin klavuzluğunda trekking, bisiklet, kültür, manzaralı araç yolu ve jip safari gibi farklı konseptteki rotalarıyla, aktiviteye olduğu kadar damak tadına da önem veren doğaseverleri bekliyor.

Kızılırmak Basın

Gastronomy and Walking Track

Gastronomy and Walking Track is an ecotourism project which have brought nature, history and cuisine culture together for the first time in Turkey. Revealing the hidden beauties, aiming to keep the foods sinking into oblivion alive and asserting that Çorum is actually a flavor station, Gastronomy and Walking Track is waiting for the nature lovers for whom taste is as important as activities, with its routes of different concepts like trekking, bicycle, culture, vehicle road with landscape and jeep safari under the guidance of Kızılırmak river.



Yöresel Lezzetler
Regional Delicacies



Çatalaşı



Hingal



Erişte



Keşkek



Mimbar



Etli Su Kabağı



Kuru Manti



Yoğurt Çorbası



Baklava



İLETİŞİM BİLGİLERİ

Valilik : 0. 364. 213 52 07

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Yeni Hükümet Binası

C Blok Kat:8 ÇORUM

Tel : 0. 364. 213 47 04

Faks : 0. 364. 212 05 10

e-mail : ictim19@kulture.gov.tr

Web : www.corumkulturturizm.gov.tr

Çorum Müzesi : 0. 364. 213 15 68

Gülabi Bey Mh.Cengiz Topel Cd. ÇORUM

Alacahöyük Mü. : 0. 364. 422 70 11

Boğazköy Müzesi : 0. 364. 452 20 06

TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ TESİSLER

	TEL	FAX	
Anitta Otel-Çorum *****	213 85 15	212 06 13	www.anittahotel.com
Dalgıçlar Otel-Çorum****	223 09 09	223 09 19	www.dalgiclarotel.com
Anvatar Termal Otel-Çorum****	227 77 64	227 77 65	www.anvatarotel.net
Büyük Otel-Çorum***	224 60 92	224 60 94	www.corumbuyukotel.net
Mavi Ocak-Sungurlu***	313 00 33	313 00 34	www.maviocak.com.tr
Demiralan Otel-Boğazkale***	452 2 0 37	452 25 67	www.baskenthattusa.com
Aşıkoğlu Otel-Boğazkale**	452 20 04	452 21 71	www.hattusas.com
Hotel Kolağası-Çorum**	213 19 71	224 15 56	www.kolagasihotel.com
Otel Pithana-Çorum**	224 36 61	213 16 48	www.otelpithana.com
Ali Paşa Hamamı	224 22 66		

TURİZM İŞLETMESİ BELGELİ LOKANTALAR

Katipler Konağı Lokantası-Çorum	Özel İşletme	224 96 51	www.katiplerkonagi.com
Baktat Dinlenme Tes.-Çorum	Mola Lok.	311 47 64	www.baktat.com
Büyük Vadi Din. Tes.-Çorum	2. Sınıf	227 35 35	www.buyukvadi.com
Hancılar Et Lokantası-Çorum	1. Sınıf	245 92 54	www.hancilar.com

BELEDİYE BELGELİ LOKANTALAR

İkinci Bahar Lokantası	Merkez	1. Sınıf	Kavukçu Sokak No:7
Cevher Sofrası	Merkez	1. Sınıf	Yeniyol Mh. Sel Sk. No:43
Özbeyler İskender Kebap	Merkez	Lüks	Gazi Cd. No: 42/E
Güleryüz Restaurant	Merkez	1. Sınıf	Samsun Yolu 5. Km
Hasan Zahir Et Lokantası	Merkez	-	Samsun Yolu 5. Km
Kale Restaurant	Boğazkale	2. Sınıf	Yazılıkaya Yolu
Metro Tesisleri	Osmancık	1. Sınıf	İstanbul Yolu Çini yeri Mevkii
Asya Tesisleri	Osmancık	1. Sınıf	İlçe Merkezi
Yeni Anadolu Tesisleri	Osmancık	1. Sınıf	İlçe merkezi
Ulusoy Dağ Tesisleri	Sungurlu	2. Sınıf	Sungurlu Çorum K.Yolu 25 km
Bursa Hacıbey	Merkez	-	İnönü Cd. No:22
Sampila Ocakbaşı	Merkez	-	Kulaksız Sk. No:5/A
Paşa İskender Kebap	Merkez	-	Gazi Cd. No:13/B
İnci Restaurant	Merkez	-	Buharaevler Kavşağı